

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

5TE ÅRG.

DEN 24 APRIL 1904.

N^O 30

Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: F. V. I. Lilliestråle. † — En målsman för svensk idrott. — Bilder från Norge. — "Ett eget hem på landet." — Från det Stockholm som vidgas. — Sven Adolf Hedin på 70-årsdagen. — Expeditionen till Nordenskjölds undsättning. — Ett nytt vapen vid Danska kavalleriet. — Stridsbilder från Port Arthur. — Brokigt utomlandsnytt. — Lotten Dorsch. — Svenska konstnärernas förning. — "På skilda vägar" af Signe Lagerlöw. — Fryksdalens träfällskap. — Veckans Porträttgalleri.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG. 1904.

Foto Björnsell, St ckholm.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Sthlm.—1109

F. V. I. LILLIESTRÅLE. †

PRESIDENT I K. HOFRÄTTEN ÖFVER SKÅNE OCH BLEKINGE.

KRISTIANSTAD: Den byggnad, Högvakten, i hvilken *K. hofrätten öfver Skåne och Blekinge* är inrymd. Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöfversparre, Sthlm—Öbg.

Den 13 april afled i Kristianstad presidenten i *K. hofrätten öfver Skåne och Blekinge*, juris hedersdoktor *Fredrik Vilhelm Ingemund Lilliestråle*.

Sveriges första hofrätt var Svea hofrätt, som tillkom 1614 och enligt den ursprungliga meningen skulle döma i sista instans. Detta blef dock icke af, utan konungen förbehöll sig ensam fortfarande högsta domsrätt i riket. Sedan genom den år 1615 utfärdade rättegångsprocessen planen att låta hofrätten utgöra den högsta instansen fullständigt öfvergifvits, inrättades 1623 Åbo hofrätt och på grund af 1634 års regeringsform Göta hofrätt och Dorpats hofrätt. Under Gustaf III:s tid inrättades 1775 ytterligare en hofrätt i Finland, Vasa hofrätt. Men sedan Livland, 1721, och Finland, 1809, icke mera hörde tillsammans med Sverige, funnos inom det egentliga Sverige blott två hofrätter, tills hofrätten öfver Skåne och Blekinge tillkom i Kristianstad d. 27 okt. 1820 och började sin verksamhet d. 4 juli 1821.

Sedan lagmans- och kämnarsätterna indragits genom beslut af år 1849, blefvo hofrätterna andra instans i stället för tredje. De utgöra i vissa fall första instans. Öfver hofrätterna kvarstår konungens domsrätt, hvilken förut utöfvades i rådet, sedermera genom detta och efter 1789 genom Högsta domstolen.

Adliga ätten Lilliestråles förste kände stamfader var Olaus Joachimi Bröms kyrkoherde i Veckholm, hvilken 1593 underskref Upsala mötes beslut. Hans sonson, Ingemund Olai, blef superintendent i Karlstads stift. Dennes barn adlades 1756 för faderns förtjänster.

Den nu af lidne hofrättspresidenten härstammade i fjerde led från Ingemund Olai. Han var född den 17 januari 1840 på Björkeby i Södermanland. Föräldrarne voro majoren N. S. F. Lilliestråle och hans maka i första gifvet, f. Ericsson. Student i Uppsala 1857, aflade L. 1860 kansli- och 1864 hofrätts- och kameralexamen. 1860 blef han e. o. kanslist i civildepartementet och 1864 i justitierevisionsdepartementet, samt blef 1865 v. notarie vid rådhusrätten och 1869 e. o. fiskal i Svea hofrätt, i hvilken han 1870 utnämndes till adjungerad ledamot, 1876 till fiskal och 1877 till assessor.

1878 utnämndes L. till expeditionschef i finansdepartementet och blef 1883 president i hofrätten öfver Skåne och Blekinge, hvilken tjänst han till sin död innehade.

Han var kommandör med stora korset af Nordstjärneorden.

L., som på den senare tiden led af sjuklighet, var en framstående embetsman, hvilken helt ägnade sig åt arbetet. Han sörjes närmast af en gift dotter.

EN MÅLSMAN FÖR SVENSK IDROTT.

Öfverstelöjtnanten *V. G. Balck* fyller d. 25 april 60 år. H. 8 D. har i Nr 21 II årg. lämnat en utförlig biografi — jämte helsidesporträtt — af denne målsman för svenskt idrottslif, till hvilken biografi vi nu hänvisa. Hvad Viktor Balck utträttat inom det för hela nationen betydelsefulla området idrott — det är säkerligen noggsamt känt i detta land liksom han äfven i utlandet är högt skattad för de förtjänster han inlagt genom att där bekantgöra vår numera berömda svenska gymnastik. För att på hedersdagen värdigt hylla den högst populära idrottsmannen, ha stora anordningar vidtagits.

Foto. Klemming, Stockholm.

V. G. BALCK.
60 år den 25 april.

Kliché: Bengt Sjöfversparre.

BILDER FRÅN NORGE.

Foto. Wilsø, Kristiania.

SENASTE PORTRÄTT AF PRINS GUSTAF ADOLF,
taget i H. K. H's studierum å K. slottet i Kristiania.

Kliché : Kem. A.-B. Bengt Ståfversparre Skalm.—Öbg.

Kfter fotograf.

DEN MORDBRÄNDA OCH PLUNDRADE BORGUNDS KYRKA, med utsikt öfver Hjorendfjorden.

Kliché : Kem. A.-B. Bengt Ståfversparre Skalm.—Öbg.

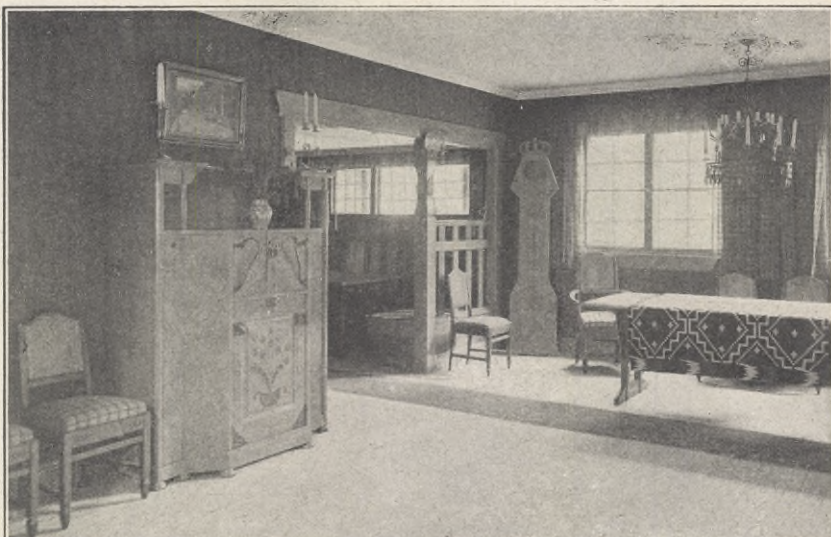
Denna kyrka — i Söndmøre och icke att förväxla med den oersättliga Borgunds stäkyrka, i Lærdal — är ett af Norges minnen från äldre tider. Stenmurarna äro från 12- och 1300-talet, och ha motstått elden som däremot härjat inredningen från 17—1800-talet. En mängd gamla värdefulla kyrkoinventarier funnos, dock icke i allmänhet af unikt slag utan sådana som finnas äfven i andra gamla norska kyrkor. Troligen kommer kyrkan att återuppbyggas och då i sin ursprungliga stil, frigjord från senare tiders restaureringar.

»ETT EGET HEM PÅ LANDET.»
FRÅN FÖRENINGENS FÖR SVENSK HEMSLÖJD VÅRUTSTÄLLNING.

HVAR 8 DAGS STOCKHOLMS-
FOTOGRAF.

Föreningen för svensk hemslojd i Stockholm, hvilken räknar prins Eugen till sin ordförande, har i år anordnat en originell och högst intressant vårutställning. I Djurs-holm, den en god bit från Stock-holm belägna villastaden, har nämligen Djursholms byggnadsaktiebo-lag ställt till föreningens dispo-sition en efter arkitekten L. I. Wahl-mans ritningar uppförd villa. Och detta hus, hvartill motivet hämtats från Bergslagen, innehållande nio rum och kök, har föreningen fullständigt möblerat. Alla möblerna utgöra prof på svensk hemslojd, lika väl som gardiner, mattor, lam-por o. s. v. Med ett ord, allt är genomsvenskt och intet är fabriks-arbete. Möblerna till de förnämsta rummen äro för öfrigt utförda efter ritningar af hr Wahlman, hvilken är en ytterst intresserad möbelarki-tekt. Huset ter sig utifrån, såsom framgår af vår afbildning, synner-ligen prydligt och trefligt. Hvad

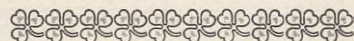

STORSTUGAN MED »MATVRÅ».

o. s. v. — i trots af alla färger tyckes mig ändå en viss enförmighet göra sig gällande. Dessa trämöbler verka stelt, och de sakna icke sällan den elegans, som gör en möbel vacker. En möbel kan vara enkel, utan all belastning, men ändå vara smidig, behaglig och detta äfven om den är af stora dimensioner. Det förefaller mig, som om man, när det nu gäller att frampräsa en ny svensk möbelstil, offrar alltför mycket på det "trohjärtades" altar. Man blir riktigt glad, när man i ett af rummen får se en del form-sköna möbler, mycket enkla för resten, i polerad björk. Men de äro allt en smula à la rococo.

Huru som helst är utställningen som sagdt, högst intressant, och det vackra huset med sin originella möblering har intagit många, många hjärtan i Stock-holm.

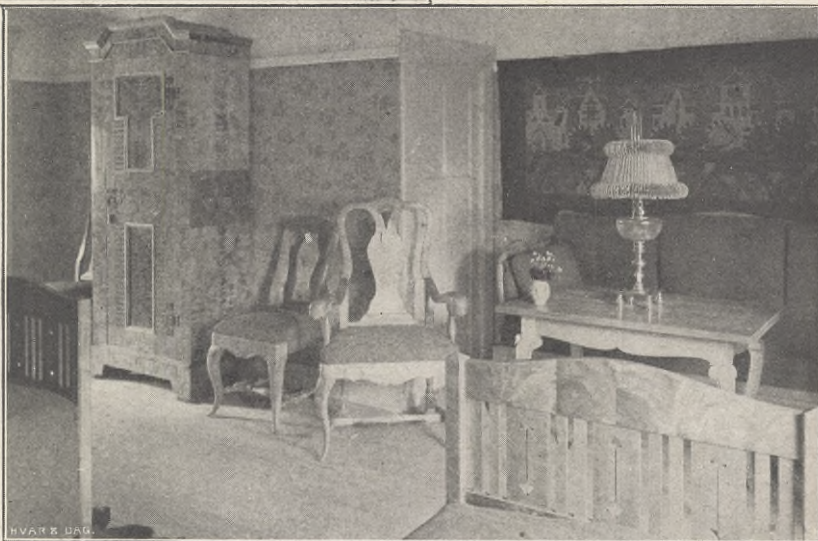
— of.

FRURUMMET.

det inre beträffar, förefaller det mig, som om det blifvit väl plottigt. För att få det att verka "lustigt", "lekfullt" — arkitekten Wahlman älskar ordet "lek" — har husets upphofsman icke gjort det så praktiskt, som en familj af det slag, att den har råd bebo en dylik ganska dyrbar villa, bör och vill ha det. Och hr Wahlmans smak att göra bottenväningen så låg, som den är, för att den skall verka desto hem-trefligare, lockar icke till efterföljd. Icke heller äro fönstren tillräckligt stora. Ljus och luft måste vi ha. Härifrutan ingen verklig hem-trefnad!

Möbleringen är in i den minsta detalj utförd med den största omsorg. Men fastän mycken omväxling förefinnes i de olika rummens färger — i storstugan med sin s. k. "matvrå", där det för öfrigt blir obekvämt att servera, är möbelen i blågrönt, tapeterna djupröda, fru-rummet är i gult och ljusgrönt med laxfärgadt tyg på möbelen, herrums-möbelen i mörkblått och hjärtrött, sängkammarmöbelen i polerad björk,

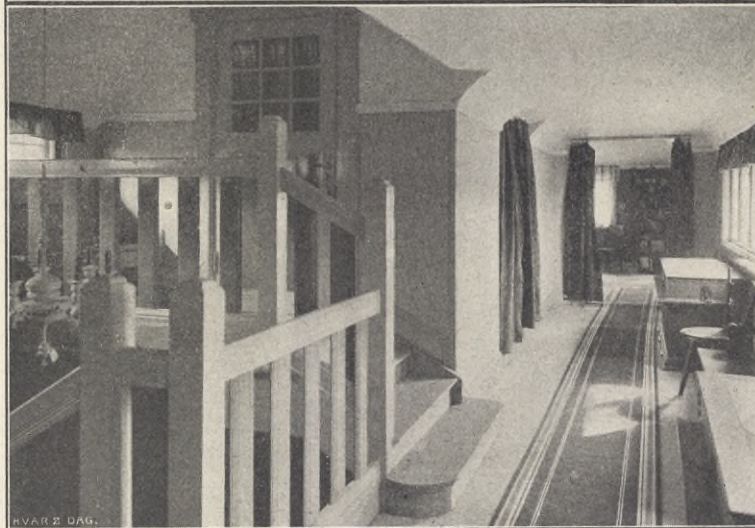

SÄNGKAMMAREN.

Kliché : Kem. A.-B. Benzt Sjöförsparre Sthm.—Gbg.

FRÅN DET STOCKHOLM SOM VIDGAS.

HVAR 8 DAG.

Klöhn: Bennet Silfverparre.

FRÅN FÖRENINGENS FÖR SVENSK HEMSLÖJD VÅRUTSTÄLLNING.

Den af utställningen disponerade
VILLAN Å DJURSHOLM.
SVALGÅNGEN.

De gamla träden på Norrtullsgatan — den långa gatan i Stockholm från Kungsbacken till Norrtull — ha på den senaste tiden till stor del blifvit offer för yxan, enär gatan på en lång sträcka måste ut-

HVAR 8 DAG.

NORRTULLSGATAN FÖRR OCH NU.

vidgas i och för den elektriska spårvägsdriften. Åtskilliga gamla kåkar därstädes ha nu också gått all världens väg. De gamla träden skola ha stått allt sedan

Gustaf IV Adolfs dagar och bli framtiden ersatta af nya, unga. H. 8 D., som alltid sökt i bild bevara gamla Stockholm, lämnar här några fotografier från Norrtullsgatan vid tiden för trädens nedhuggning.

H. 8 D:s fotograf i Stockholm.

SVEN ADOLF HEDIN PÅ 70-ÅRS DAGEN.

70 år fyllde den 23 april Sven Adolf Hedin, hvilken oaktadt sitt lidande hälsotillstånd fortfarande med det allra största intresse deltagar i arbetet i riksdagen, där han sedan 1869 haft plats i Andra kammaren.

H. 8 D. har förut ägnat en af kompetent penna skriven längre artikel åt herr Hedins betydelsefulla lifsgärning och nöjer sig med att återgifva en för vår tidskrift särskildt nytagen bild af 70-åringen. De välgångsönsknningar, som till födelsedagen ägnas den outröttlige politikern, komma från de vidaste kretsar, ty i närvarande stund finnes det nog icke många personer, som ha ögonen slutna för hvad den snillrike mannen utträttat genom sina skarpa tankar och sina skarpa ord. Ingen kan förneka, att han icke alltid velat fosterlandets bästa, att han ständigt i främsta rummet tänkt på dess, på det helas välfärd. Att han i förtrytelsen stundom gått för långt i sina utfall är ett faktum, men hur skulle en eldsjäl som Hedins alltid kunna lägga band på sig?

Den store braständaren har ju Adolf Hedin också blifvit kallad. Hans ord ha ljungat som blixnar i trots af de långa, tunga periodbyggnaderna och formens

sirliga elegans. De ha slagit ned och tändt. Elden är det renande elementet, och den store braständaren har, där det varit kvalmigt och instängdt, oklart och orent, åstadkommit en helt annan atmosfär.

En föregångsman har Hedin varit i alla dagar, antingen det gällt social lagstiftning, reformer i läroverksfrågan, allmän värnplikt eller neutralitetspolitik, för att nämna några exempel. Och ännu i dag är han lika obunden af all slentrian och lika orädd. Gubben, hvilkens enkla hem utgöres af ett stort bibliotek, har samma brinnande själ som i forna dagar.

Adolf Hedin gifver till 70-årsdagen allmänheten en gåfva. Hans tal och skrifter börja nu utkomma i urval, så godt som idel hittills otryckta saker. Gillar man eller gillar man icke hans åsikter i mångt och mycket, alltid måste man ha stort utbyte af att läsa hvad detta begåfvade hufvud skrifvit och talat på en grund af utmärkta kunskaper. Bland vårt lands verkliga politici intager Adolf Hedin en plats i allra främsta ledet och en plats, som aldrig kan undanskymmas. Ty han har varit en politisk personlighet.

—of.

HVAR 8 DAG.

DET SENASTE PORTRÄTTET AF S. A. HEDIN.

70 ÅR DEN 23 APRIL.

TAGET AF HVAR 8 DAGS FOTOGRAF I STOCKHOLM.

Foto Jonsson, Göteborg

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöfverspare Skåm—Gö.

»FRITHIOF» i Göteborgs hamn efter återkomsten.

Den 13 april inkom till Göteborg "Frithiof" med den till Nordenskjölds undsättning af stat och enskilda utrustade expeditionen. Syd-
polsmännen voro redan räddade af Argentinska fartyget "Uruguay" när den svenska undsättningen uppnådde Nordenskjölds vinterstation.
"Frithiof" det bepröfvade gamla polarfartyget skall nu, från det Södra, uppgå till Norra Ishafvet och lämna understöd åt Balwin-Zieg-
lerska polarexpeditionen. H. 8 D. tog under uppehållet i Göteborg ofvanstående gruppbild, och namnteckna — från vänster räknadt —:
Doc. frih. Klinckowström, Löjtnant Menander, Löjtnant Blom (sek.), Kapten Gylden (chef), Underofficerskorpral F. W. Persson (2:dra
maskinist), Underofficer af 2:dra gr. P. Persson (1:ste maskinist).

ETT NYTT VAPEN VID DANSKA KAVALLERIET.

Efter fotografi.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöfverspare Skåm—Gö.

DEN NYA GEVÄR-MITRALJÖSEN — 300 skott i minuten — införd vid danska gardeshusar-regementet förevisas regementets
hedersöfverste, Konung Edward af England. Längst till höger igenkännes Hertigen af Västergötland, Prins Carl.

STRIDSBILDER FRÅN PORT ARTHUR.

EFTER FOTOGRAFI FRÅN PORT ARTHUR DEN 9 FEBRUARI: Ryska flottan utgår mot den japanska, 3 mil utanför liggande. Till vänster är Port Arthur. När denna fotografi togs slogo 2 japanska bomber ner i vattnet, ungefär motsvarande midten af taflan. Kliché: Kon. A.-B. Bengt Silfversparre Sthm.—Gbg

PETROPAWLOWSK'S UNDERGÅNG DEN 12 APRIL.

Ryska ostasiatiska flottans högste befälhafvare
AMIRAL MAKAROW,
förolyckades ombord å Petro-
pawlowsk.

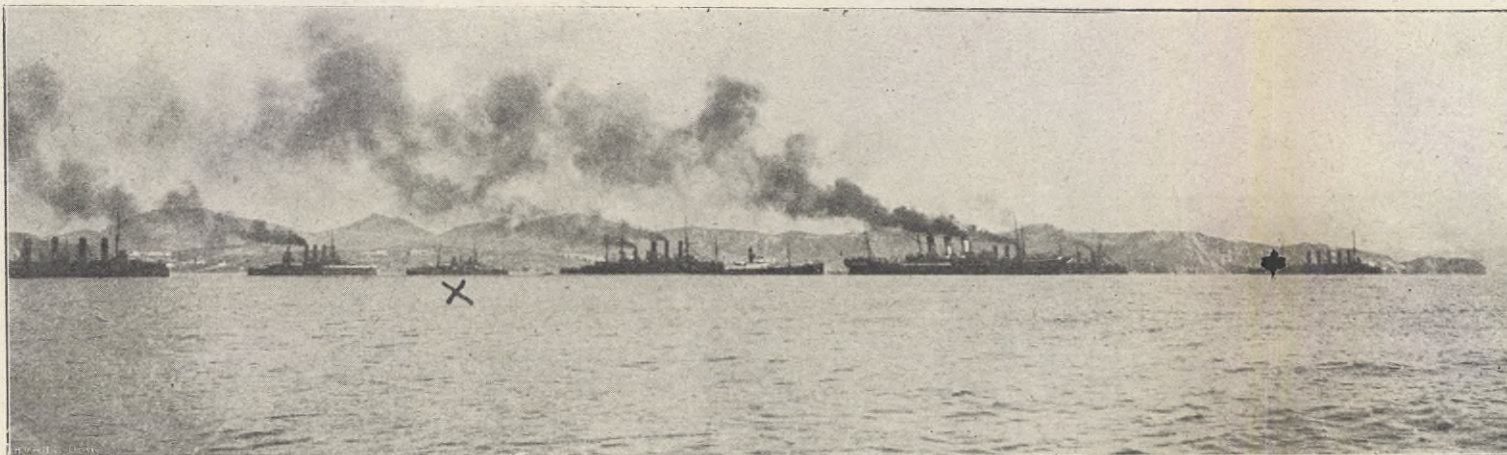
Ryske tsarens kusin, den 28-årige
storfursten
CYRILL VLADIMIROVITCH,
lyckades, ehuru svårt sårad, rädda
sig från undergång.

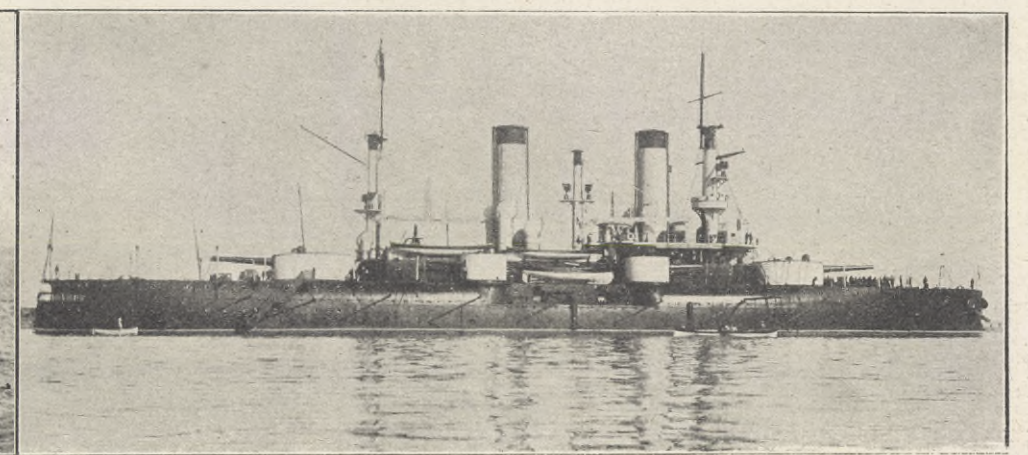
Efter fotografi. Kliché: Kon. A.-B. Bengt Silfversparre Sthm.—Gbg
RYSSARNE I KOREA: Rysslands sändebud, Pauloff, lämnar Söul eskorterad af ryska legationsvakten med påskrufvade bajonetter.

Efter porträtt. Kliché: Bengt Silfversparre
Den berömda ryske krigsmålaren
VASSILI VERESTSCHAGIN,
förolyckades ombord å Petropawlowsk.

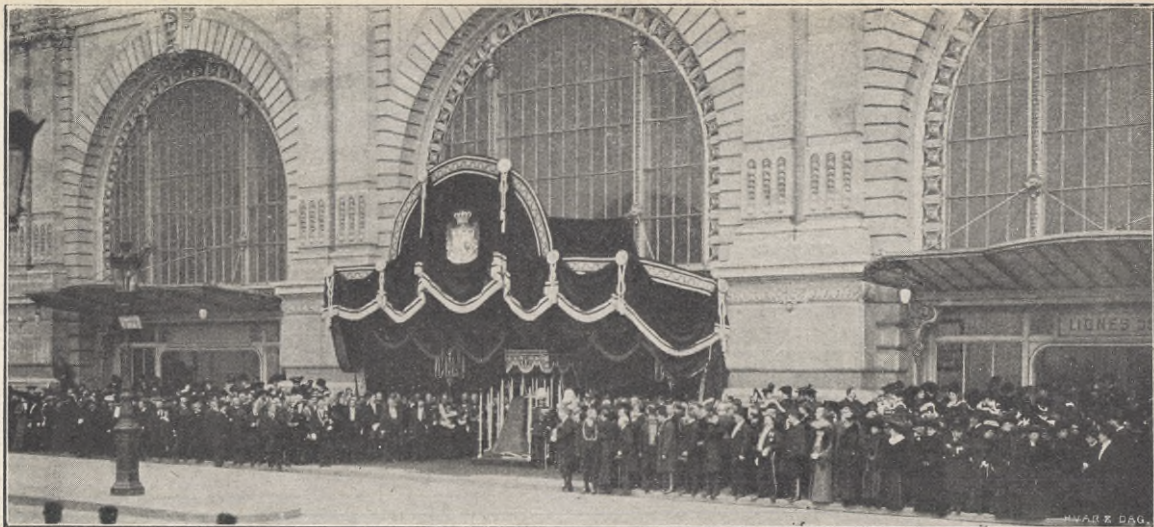
Efter fotografi. Kliché: Bengt Silfversparre
AMIRAL MAKAROW LEDER DEN RYSKA FLOTTAN TILL ATTACK MOT DEN JAPANSKA. Det sorgligt ryktbara slagskeppet Petropawlowsk är märkt (X). Fotografien togs den 3 mars.

DET FÖROLYCKADE RYSKA SLAGSKEPPET PETROPAWLOWSK. Kliché: Bengt Silfversparre

EFTER FOTOGRAFIER.

Efter fotografi

I. EX-DROTTNING ISABELLAS LIKFÄRD FRÅN PARIS TILL SPANIEN.

Klubb: Kon. A. R. Besat Niffvessens- Skim - Ohe

Efter porträtt.

II. EX-DROTTNING ISABELLA AF SPANIEN.

I—II.

Ex-drottning Isabella af Spanien, konung Alfons XIII:s farmor, afled i Paris den 9 april, 74 år gammal. Vid 13 års ålder öfvertog hon regeringen och tvingades tre år senare till det olyckliga äktenskapet med sin kusin Franz af Assisi. Hon fördrefs 1868 och har senare tid varit bosatt i Paris. Hennes lik fördes under stora hedersbevisningar från Paris till hennes fosterland och visa vi en bild tagen från stationen vid Quai d'Orsay i Paris vid detta tillfälle.

III.

Utkastet till en "Mozart-brunn" i Dresden är af bildhuggaren Hermann Hosaeus.

IV.

Genom dagspressen har gått det sensationella meddelandet att *W. R. Hearst*, den ofantligt rike amerikanske tidningsmagnaten i New-York erbjudit sig att på vissa villkor "köpa" presidentskapet efter Roosevelt. Valet försiggår i år och ofantliga ansträngningar göras. Den demokratiska herr Hearst har gifvetvis ingen chance, men Roosevelt har däremot andra medtäflare bland demokraterna, särskildt senator Gorman, hvidan valet säkerligen kommer att föregås af t. o. m. för Amerika häftiga valstrider.

Efter fotografi.

III. UTKAST TILL EN »MOZARTBRUNN» I DRESDEN.

IV. W. R. HEARST, den amerikanske tidningsmannen som vill köpa Presidentskapet.

LOTTEN DORSCH.

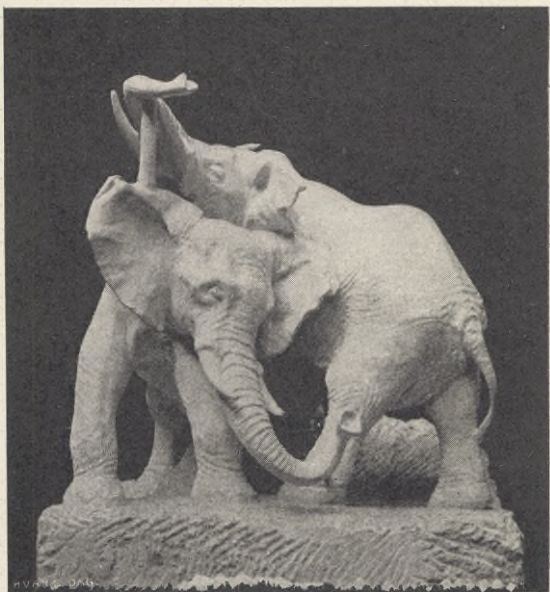

Kilohé: Bengt Sjöfversparre

Fru Lotten Dorsch vid Dramatiska teatern i Stockholm lämnar med innevarande säsong scenen. Fru D., som är född 1849 och spelat på åtskilliga teatrar samt äfven haft eget sällskap, har varit en betydande konstnärinna. I besittning af ett ovanligt klart organ har hon haft en särdeles god replikbehandling och har i sitt spel, när så fordrats, i hög grad verkat grande dame.

SVENSKA KONSTNÄRERNAS FÖRENING

i Stockholm har i akademihuset vid Rödbotorget öppnat sin vårutställning, omfattande icke mindre än 254 nummer. Och utställningen är, desto bättre, icke blott kvantitativt, utan äfven kvalitativt betydande. Den gör ett friskt och duktigt intryck.

H. 8 D. DE STOCKHOLMSKONSTNÄRER. Utst. i Stockholm. Skulptur i sten af Carl Millès.

Bland äldre, framstående målare påträffas t. ex. greve Georg von Rosen med porträtt af biskop von Schéele och stadsmäklaren Neijber, Gustaf Rydberg med poetiskt utförda skånska landskap, en mycket uppmärksammas målning är "Söndagseftermiddag" af Alfred Bergström, med klart, högtidligt reflexljus öfver det röda huset, Carl Johansson med goda vinterstämningar, Axel Lindman med ljus och skickligt målade saker, Anna Nordgren, m. fl.

Bland de yngre framträdande bröderna Österman med porträtt — särskildt Bernhard Österman, som målat professorerna Esaias Tegnér och Henschen — Knut Borgh med verkligt originella landskap, som dock stundom förefalla väl skizzartade, Erik Hedberg, som i utförandet besitter en viss storhet, Victor Lagerström, som har en verkligt lyckad Stockholmstafla, P. A. Persson med ett par af fin stämning präglade landskap, Pelle Swedlund och andra. Gustaf Ankeronra har en mängd Dalamålningar, som emellertid delvis förefalla som oljetryck i all sin grunda glatthet, och Axel Fahlerantz exponerar en hop väldiga romantiska landskap, erinrande om äldre svenska eller tyska sådana. Men flere af dem vittnar otvifvelaktigt om talang.

Skulpturafdelningen är ovanligt präktig. Där finnas många både mindre och större saker, som det är en glädje att se, både för de idérika uppslagen och det goda utförandet. Carl Millès "lekande elefanter" i sten (savonit) erinra om hvad de bästa franska djurskulptörer, såsom en Frémiet, kunna utföra i den vägen. Och flere hittills så godt som okända skulptörer och skulptriser äro riktigt "styfva".

I en af salarne äro ordnade tvänne minnesutställningar, bestående af verk af de under förra året aflidna målarna Paul Graf och Robert Lundberg. H. 8 D. hade på sin tid porträtt af dessa båda artister och afbildningar af flere deras arbeten. Paul Graf var en sökande konstnär, som hade flere olika sätt att måla, men han var långt ifrån ointressant. Robert Lundberg kunde i sina bästa stunder göra rent af förträffliga saker, käck, kvicka, lifliga, känsliga. Han har målat utmärkta porträtt och genrestycken och icke mindre goda landskap. Det låg något friskt, ursprungligt öfver hans konst, han var för visso en konstnär af Guds nåde. Sådana saker som genrebilden, framställande den lycklige pappaschultzberg bakom och sträckande fram sin baby, eller "Gata i Tanger" eller "I frih. G. Cederströms ateljé" komma att stå sig i alla tider.

O. R.

PÅ SKILDA VÄGAR.

Skiss för HVAR 8 DAG af Signe Lagerlöw.

Max Kullberg var född af borgerliga föräldrar och hade till följd däraf tillbringat sin barndoms- och ungdomstid i den kompakta majoritetens sköte och smickrade sig själf med "att vara på det klara med sin miljö". Men han såg den först i dess rätta belysning, då han dels genom egna filosofiska reflexioner, dels genom en skeptisk medicinsk väns påstötningar undergick hvad han själf på ett bildadt språk älskade att kalla en metamorfos. Det var som om alla ting och händelser enat sig för att gifva honom kraft att afhugga de blods- och vänskapsband, som höllo honom bundna vid hans forna lif. Så trodde han åtminstone själf. Och Max Kullberg var ännu tillräckligt naiv för att stiga ut på trons haf — och drunkna. Fadern, som på grund af sitt affärs geni balancerat sig igenom många kriser och ännu mera på grund af en brutalitet i samvetet, som frågade efter intet, lyckats svinga sig upp till en oberoende ställning, började med misstro i trakta sonen Max' fria vanor och blaserade tillbaka dragenhets. Att han hade ett godt hufvud förlät han honom, men att han visade anlag att få ett eget hufvud grämde och sårade hans fäfänga i den mån som egenheterna togo sig uttryck i anstötliga domar öfver häfvdvunna nödvändighetslagar. Modern, en liten försagd kvinna med dyrbara dräkter och tvifvelaktigt rena naglar, lyssnade väl på faderns och sonens resonemang, men i hennes hjärna fanns blott möjligheten för en enda slutledning: "Barnen skola vara sina föräldrar underdåniga i *allting*". Det hade hon fått lära sig af sina föräldrar — och Gud hvad hon var dem tacksam för deras dyrbara lärdomar, som saktat men säkert fört henne till denna goda ekonomiska ställning vid en förständig mans sida. Ett hus där mat aldrig saknades, där tjänare kunde anlitas till allt och där komforten utgjordes af bosättningsmagasinens dyrbaraste alster — detta var för henne lifvets välvilligaste välvilja, som man dagligen borde anställa tacksamhetsbetraktelser öfver. Ej att undra på då, att hon af mannens och sonens dagliga dispyter gjorde denna enda lilla grunda reflexion: "Max är olydig". Men Max stred som en troende. Han kunde kvartvis sitta och gaffla i vädret och förklara den märkvärdiga tränad, som drifver människorna att skapa, den eviga oförnöjsamheten, den bestående orimligheten i lagarne och i synnerhet den moderna människans kraf på ett mera ideellt lif.

— Modern människa! utbrast fadern, grosshandlaren, i det han lade in en half chateaubriand i munnen. Hvar har du fått den romanfrasen ifrån, gosse lilla? Jag trodde att människorna i alla tider varit likadana, födda af moder, bestämda för arbete och till sist redo att dö, då tiden varit ute.

— Ni äro inga idealister, for Max ut. Ni endast tänka på att samlas pengar och äta er mätta, men alla högre sträfvanden äro er totalt främmande.

Efter ett sådant obstinat yttrande af förakt följde en längre och häftigare diskussion, som slutade så, att Max rusade på dörren och grosshandlaren likaså ilsken som frågande undrade, om satan själf farit i kroppen på pojken.

Så förgick en tid, och Max hade hunnit att disputera sig trött på alla möjliga håll.

— Skräna mindre! rådde medicinen sin misantropiske vän, då denne sjönk ned i hans länstol och indignerad berättade om alla människors oförstående. — Hvad tjänar det till att läsa Voltaire för en tjur, tror du? Blir du för röd af hänförelse, stångar han ihjäl dig. Åhnej, lägg dig på magen och filosofera i tyshet! Se för öfrigt med sympati på människorna

och förhållandena och döm inte verkningarna utan att först ha undersökt orsakerna! Och tro framför allt inte blindt på en mening, därför att en stor man har skrivit den! Hvad som för honom var rätt, kan för dig blifva en skriande orättvisa. Med ett ord: gör upp din egen lifsfilosofi och behåll den för dig själf!

Max satt och stirrade i sitt glas utan att svara. Han tyckte, att vännen spärrat vägen för honom på hans stora härnadståg emot allt det eländiga och småfuttiga, som störde honom i denna värld. Medicinaren såg på honom, på hans dystra panna och fientliga ögon, men ännu mer på hans röda, despotiska mun och tämligen starkt utvecklade haka.

— Ingen kostförräktare, tänkte han. Jag gaf honom blott för eldigt vin att dricka och han blef rusig. När ruset gått af honom, skall han med förstånd välja ofarligare vinsorter — och blifva medelmåttig. Högt sade han därpå med ett gycklande småleende kring sina annars bestämdt slutna läppar:

— Du är väl inviterad till Herberts i morgon?

— Naturligtvis, men jag går inte, kom det vresigt. Man har brutit med det gamla för alltid, förstår du. Inte tänker väl du heller gå dit?

Medicinen tuggade cigaretten och såg komiskt högtidlig ut.

— Jo, vid Zeus! Jag njuter ofantligt af att iakttaga människornas skådespelaretalang. Fästen är hvardagslifvets puls, efter hvilken man kan leta sig fram till centrum, höra världshjärtats slag så att säga. Konsten är blott att se både djupt och ytligt på samma gång. Totalbilden beror mest på vårt eget sinnes förmåga att upptaga och ordna detaljerna, och i detta fall är hvar och en sin egen mästare. Lifvet är leran, hvaraf våra händer antingen kunna skapa en gud eller en djävul.

— Du är så absolut! Du benämner tingen och ordnar dem som viljelösa, utan att räkna med alla de makter, som vi kalla tillfälligheter eller öde, och som ena minuten kunna slunga oss på stranden och den andra ned i hafvets djup. Du är förnöjd och den förnöjde är en dålig tröstare för den, som allting saknar.

Medicinen knackade askan af cigaretten och såg ned i golvet med sammandragna ögonbryn. Han ville synbarligen icke fortsätta resonemanget. Max tog en tidskrift och bläddrade nervöst utan att ens kasta blicken på de sidor, som flögo förbi. När han kom till pärmen, kastade han den häftigt ifrån sig och sade, i det han fattade tag om karmarna med båda händerna för att resa sig:

— Så snart det gäller att bevisa en åsikt, faller åsikten som orimlig. Hvad menar alla dessa skrällare, som tala om sin individualitet, sin oafhängighet, sin styrka? Knappast har en klocka ljudit, förrän alla rusa samman, besjälade af en gemensam ésprit de corps. Och hvarför? — Jo, därför att de veta, att där massan är, där är torget, och där torget är, där gifves utsikter till vinst.

Han hade tagit sin hatt och stod vid dörren för att gå. Medicinen gjorde en lam gest med handen.

— Du får betänka, yttrade han, att lifvet icke rör sig med termer utan med påtagliga värden. Vi kunna icke bortresonera våra behöf, men väl våra åsikter. Behofven äro eviga och oföränderliga, men åsikterna äro evigt nya och evigt gamla. Vi vilja ha lifvet själf, icke diskussioner om lifvet, och det är lifvet som måste levas till hvilket pris som helst.

Max vände sig om och mönstrade sin väns sybaritiskt utsträckta figur, smala hufvud och vakna ögon och det uppsteg en känsla af bitterhet inom honom

Han förstod, att denne man hade något att vårda utom sig själf, något som var viktigare än hans innersta kraf.

— Ditt personliga anseende har blifvit mer för dig än skuggan, som gick framför och lockade. Nu är detta personen och du själf skuggan. Hädanefter får du vara rädd för ljusa dagar.

Dörren gled igen och en annan öppnades. Någon gnolade "Solveigs Sang" ute i trappan. Medicinaren tände en ny cigarrett och rökte den med halfslutna ögon. Han såg likgiltig ut. — Möjligen tänkte han på det lif, som måste leivas.

* * *

Det var i en tysk bierhall som vännerna nästa gång träffades. Man satt vid sina bord och tömde en sejdell för att släcka törsten, som ständigt gjorde sig kännbar dessa varma septembereftermiddagar. En herre i svart kappa och bredskyggig hatt gick fram och tillbaka genom hallen, sökande sig ett bord. En uppserska, som ilade förbi med fyra tomma bockar, sade honom några ord, och visade med hufvudet åt motsatta sidan. Han lyfte på hatten och styrde sina steg mot det lediga bordet, kastade en snabb blick på grannarne till höger och vänster, flyttade mekaniskt bort en kvarlämnad tidning och stödde därpå hakan mot den knutna handen, i det han med likgiltig min följde de människor, som ständigt strömmade ut och in.

En röst i hans närhet kom honom plötsligen att spritta till. Det var en kylig, genomträngande röst, som med naturlig omsorg pointerade hvarje bokstaf i orden. Max såg en man i guldbågade glasögon, bakom hvilka en störrande, ehuru ganska skarp blick forskade rundt kring hallen. Vid hans sida gick en ännu ganska ung kvinna, hvilkens hållning, klädsel och sätt att röra sig i allo tillkännagaf den om sin maktställning medvetne individen. Herrn kunde ej undgå att möta Max' blick, som med i ögonen fallande intresse fixerade honom. Ett ögonblick syntes han oberörd, men därpå blef blicken ännu mera störrande och slutligen kom det något närvarande öfver hans drag. Det var som skuggan af ett leende.

— Du här, Max! Det var verkligen längesedan! Man skakade hand och utbytte några fraser, i hvilka äfven ingick föreställandet af damen, som enligt Max' gissning var f. d. vännens, numera doktor Hartmans fru. Vid hälsningen märkte Max genast, att hon var både en vacker och pretentiös kvinna och började ofrivilligt studera sin väns nuvarande utseende. Men det skvallrade om intet. Han hade denna lugna och befallande öfverlägsenhet öfver sina drag, som man ofta finner hos dem, som äro vana att betraktas såsom auktoriteter på sitt område.

Man hade slagit sig ned vid Max' bord, men samtalet gick trögt liksom det varit människor utan föregående förbindelser som sammanträffat. Frågorna voro generella och svaren koncentreradt upplysande. Doktorinnan bibehöll en förnäm likgiltighet inför herrarnas konversation, men då hon talade någon gång, läspade hon fram några ord utan betydelse. Hon tycktes hafva sina dubier gentemot denne främling, som ej, åtminstone hvad det yttre beträffade, syntes tillhöra hennes egen klass.

— Du är således icke bosatt i Sverige? frågade läkaren, men på tonen kunde man höra, att han fordrade ett diskret svar. Han liksom fruktade att komprometteras genom allt för detaljerade upplysningar. Max förstod, men vaktade sig väl för att förråda något.

(Forts. å sid. 488)

FRYKSDALENS TRAFSÄLLSKAP.

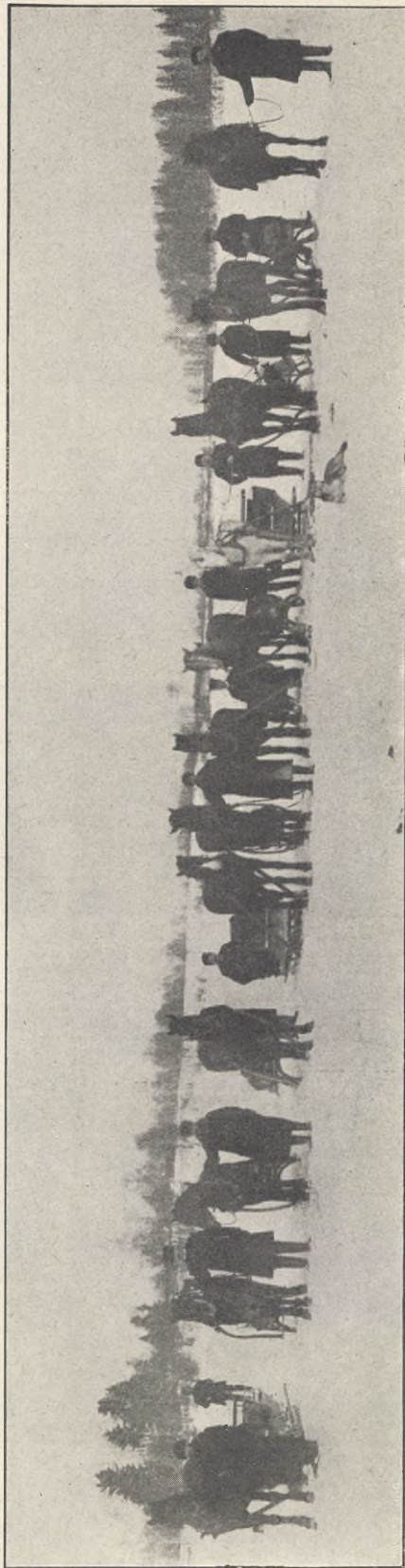
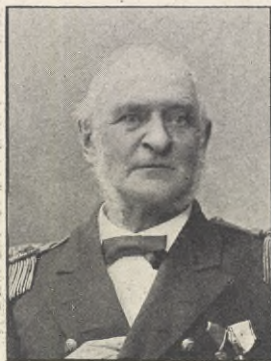

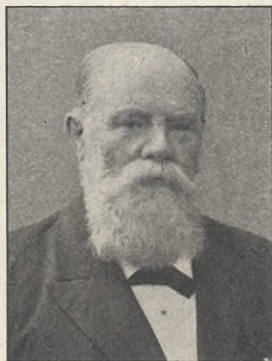
Foto. A. R. Itus. Sunne FRYKSDALENS TRAFSÄLLSKAP, bildadt i Sunne (Wärml. län) efter initiativ af Stallmästare H. A. Huss, hade nyligen täffingar å Dunderängsvikens präktigt anlagda bana å Fryken, under stor anslutning från allmänhetens sida, och meddela vi en grupp bild af deltagare.

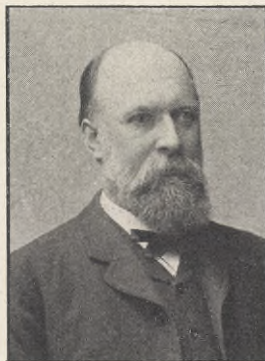
O. F. KREÜGER.

80 år fyllde d. 11 april kom.-kapt. Oscar Fredr. Kreüger. Kadett 38, underlöjtnant 45, tjänstgjort på engelska örlogsfloattan 48—50. Genomgick skjutskolan i Vincennes 56. Major vid Skärgårdartilleriet 66. Chef för artilleridep. 72—78. Kom.-kapt. vid kongl. flottan 73, öfverchef i Marinförvalt. art.-afdeln. 78—82.

C. A. HÖGLUND.

75 år fyllde den 10 april sjökäp-tenens affärsdisponenten Carl August Höglund i Göteborg. Sedan 20 år tillbaka Sveriges Angfartygs Assuransförenings besiktningssman. Deltog 64 i Dansk-Tyska kriget.

N. A. JOHANSON.

Rektorn vid Göteborgs Realläro- verk fil. doktor Nils Araham Johanson fyllde den 14 april 65 år. J. är led. af K. Kungl. Vetenskaps- och Vitterhetssamhället i Göteborg.

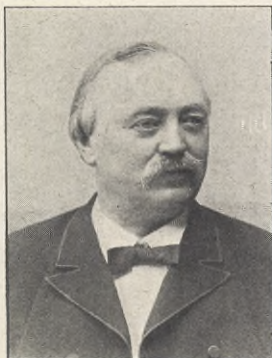
JOHN STUART.

60 år fyllde d. 2 april riddarhus- sekr. John Stuart i Sthlm. Stud. 63 och efter examen till rätttegångsver- ken 72 v. häradsh. Tjänstg. sedan 73 i stadsutskottet hvars sekr. han varit sed. 90 och sed. 77 hos riksdag- ens revisorer hos hvilka han sed. 83 beklädt sekr.-befattn.. Ant. 84 till riddarhuskansl. o. 90 t. riddarh.-sekr

G. W. SKYTTE.

Till borgmästare i Malmö har ut- nämnts rådmannen därställes Göran Wilhelm Skytte. S., som är född 49, blef v. häradshöfding 75, öfverexe- kutör 81, rådmän i Malmö rådstuf- vurättis andra afdelning 97. Ledamot af Riksdagens andra kammar 91—96.

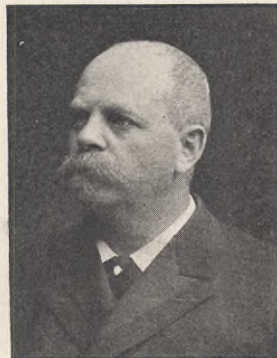
J. F. JOHANSON.

70 år fyllde d. 14 april l. lektorn i latin o. grekiska vid Nya elem.-skol. i Sthlm Johan Fredrik Johanson. J., som 71—83 var fäst v. Nya elem.-sk. o. samtidigt 79—99 var lär. i lyceum i. filletkor s. 86—98 i Wallinska skol. hvarförutom J. varit prins Eugens lärare och som privatlärare anlitad i stor skala, lika skicklig latinare som utmärkt pedagog.

G. W. ASCHAN.

50 år fyllde den 8 april öfverste- löjtnanten vid Smäländs husarreg- emente Georg Wilhelm Aschan.

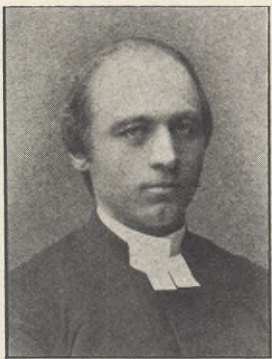
CARL LARSON.

50 år f. den 11 april trafikchefen v. Sthlm—Saltsjöbadens järnv.-A.-B. Carl Larson. 69—72 anställd vid Mo- tala Verkst., 75—76 stat.-skrivf. vid Kärrgrufvan, 76—77 stat.-inspekt. vid Jakobsberg, 77—89 vid Skultuna, 89—94 vid Sthlms östra o. därpå trafik- chef vid Saltsjöbaden. Vice ordf. i Nacka sockens kom.-nämnd, m. m.

GUSTAF BELLANDER.

Red. Gustaf Bellander i Göteborg fyllde d. 11 april 50 år. Tidigare red.- sekr. i Öfdeb.-Post. samt red.-sekr. och red. i Morgonposten är B. utg. af "Krönikan" och "Marstrand". Ordf. i V. Sveriges Pressförening o. dess omb. i Publ.-klubb. styrelse. Skriver under sign. "Petter Frisk".

FR. O. FRANZÉN.

50 år fyllde den 15 april kyrko- herden i Hvarf Frans Oskar Fran- zén. Stud. i Uppsala 75, teor. teol. ex. 78, prakt. teol. ex. s. å., präst- vigd s. å., komm. i Hult 81, i Eke- byborna 82, i Stora Åby 88, kyrko- herde i Hvarf 89. Ordf. i Östergöt- lands västra krets-förening.

C. A. PIHL.

Kyrkoherden i Fosie, Carl August Pihl, fyllde den 18 april 50 år. Stu- dent i Lund 75, teor. teol. examen 81, prakt. teol. examen 82, prästvigd s. å. V. pastor i Fosie och kyrko- herde därstädes 91.

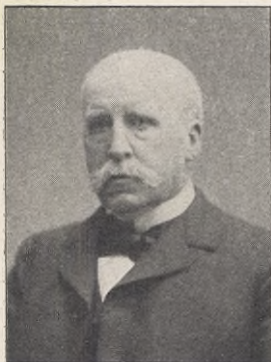
C. D. HAGELIN.

Köpmannen och amerikanske konsulargentent C. D. Hagelin fyllde den 15 april 50 år. H., som är född i Norrköping, har sedan ca 25 år varit bosatt i Cette, (Frank- rike).

PORTRÄTTGALLERI

A. TH. HALLING. †

Den 9 april afled i Göteborg, f. disponenten Alexander Theodor Halling. H., som ägnat sig åt trämasseindustrin var bland annat disponent för Långeds och Hålvredss pappersbruk på Dalsland.

N. A. O. O:SON GADDE. †

D. 7 april afl. i Lund prof., fil. dr:n Nils Anders Olof Ohlsson Gadde. F. 34, stud. i Lund 51, fil. kand. 56, fil. dr. s. å., med. lic. 64 och med. dr. s. å. 68 lasarettsläk. i Lund och förordnades därjämte att vara sjuksjukdir. därst. Led. af en del svenska och utländska lärda samfund. — Några veckor förut afled ende sonen, v. audibören i Skånska infanterireg. Nils Arvid O:son Gadde, född 65. Stud. i Lund 85, hofrättsex. 90. Genomgick auskultantår vid Oxie och Skytts häradsrätt, som hvars ordf. han vid skilda tillf. tjänstgj. Inneh. tidsals förordn. vid Malmö rådhusrätt och som tullfiskal, men verkade sedan hufvudsakl. som prakt. jur. i Lund. Musikal. begåfvad.

N. A. O:SON GADDE. †

CL. D. S. BARCHMANN. †

Grosshandlaren Claus Daniel Stjernholm Barchmann i Göteborg afled den 7 april, född 39. Ledamot af Göteborgs och Bohusläns sparbanks direktion.

ARVID ERICSON. †

Den 25 mars afled å Stora Viken bruksägaren Arvid Ericson. E., som var född 30, var under många år verksam i Göteborg på byggnadsnadsrådet. Under senare åren bosatt på sin egendom Stora Viken.

A. H. LUNDQVIST. †

Den 8 april afled i Göteborg, grossh. August Herman Lundqvist, född 29. Efter att ha varit stads-mäklare i Göteborg, antogs han 66 som ombud för de stora Kockumska verken, under firma Kockums kommissionsläger, hvilken började sin verksamhet s. å. Irlig deltagare i skarpskytterörelsen på sin tid.

HJ. WESSBERG. †

Verkst. direktören vid Kockums mek. verkst. A.-B., Hjalmar Wessberg. afled d. 14 april i Malmö, f. 45. W. har under många år varit stadsfullmäktig och ordf. i bl. a. styr. för Malmö Tekn. elem.-skola och den stora skånska ingenjörklubben, o. s. v. W. har sedan 83 varit dir. vid Kockums Mek. Verkst.

D. J. TENGELIN. †

D. 9 april afled i Sundbyberg civilingen. David Justus Tengelin, 54 år gammal. Efter aflagd ingenjörsex. och efter att ha praktiserat vid olika verkstäder, blef T. för omkring 10 år sedan innehafvare af en väg- och maskinfabrik invid Sundbyberg.

F. M. SINCLAIR. †

Den 4 april afled i Västerås, greve Fredrik Malcolm Sinclair, i en ålder af 50 år. Den aflidne var ombudsman i Västmanlands läns försäkringsbolag för hagelskada.

G. H. BRINK. †

Den 6 april afled i Stockholm läraren vid musikkonservatoriet Gustaf Hildar Brink, 46 år gammal. B. studerade vid konservatoriet och blef 82 lärare i piano därstädes. 95 led. af Musikaliska Akademien.

J. E. NORDWALL. †

D. 31 mars afl. f. doc. vid Uppsala univ. John Ebbe Nordwall, i en ålder af 39 år. Fil. lic. 88, fil. dr. 90. Han förordn. därpå till doc. i historia o. sed. i statskunskap, förest. ett par år skytteanska professuren, däreft. e. o. professuren i hist. Utom sin doktorsafhandl. har N. författat fl. artikl. i Hist. Tidskr., Nord. Familjeb. m. m.

B. E. R. MÄHLÉN. †

Biträdande provinsialläkaren och stadsdistriktläkaren i Gäfle, doktor Brynolf Emanuel Rudolf Mählén afled därstädes den 5 april, 37 år gammal. Stud. 87, med. fil. ex. 88, med. kand. ex. 91, med. lic. ex. 96.

(Forts. fr. sid. 485)

— Jag är egentligen icke bosatt någonstädes, svarade han kort.

Detta svar gjorde honom ännu mer obskur i doktorinnans ögon. — En man, som pro primo icke hade någon titel och pro secundo ingenstädes bodde! Det var i sanning ett vågadt experiment!

Tystnaden blef pinsam såsom bland dem, som ligga på lur efter hvarandras tankar utan förutsättningar att finna dem.

Man reste sig och avancerade mot dörren.

— Har du något bestämdt före middagen?

— Nej! Och du...? Max fick en plötslig lust att drifva läkaren till en oförsämdhet.

— Ja, du förstår, ... när man är ute och reser ... man vill bese sig, man vill använda tiden till det mesta möjliga ...

— Och bästa möjliga? inföll Max. Ja, jag förstår. Det är ju så naturligt allt det där. Han vände sig mot doktorinnan och bjöd farväl. Hon såg angenämt öfverraskad ut.

— Du glömmet väl inte bort oss, när du kommer hem någon gång. Vi ha ju kamperat mycket tillsammans en gång.

— Fastän på skilda vägar, ja!

Det ryckte i doktors ansikte.

— De orden kunde du besparat dig. Öfverord äro lättare att frambringa än öfvermänskliga gärningar. Du är ännu ung, Max. Ännu har du icke kommit till grunden, och därför tror du, att det är så lätt att riva. Men lef väl! Vi ses kanske ännu en gång!

— Kanske! Max tog sin hand tillbaka och gick långsamt och leende gatan framåt.

* * *

Hartman slog upp dörren till mottagningsrummet och lät blicken frågande glida utefter de väntande patienternas led. En man med bleka, härjade drag reste sig och trädde inom dörren på doktors "stig in". Hartman bjöd honom en stol och satte sig själf vid skrifbordet och började fixera honom. Hans ansikte var gulhvitt som pergament och så magert, att huden nästan tycktes klibba vid benen. Skuggorna under kindknotorna voro rödaktiga och kring de feberaktigt strålände ögonen funnos blåsvarta ringar. Den magra figuren inhöljdes i en lång rock, som var knäppt ända upp till halsen som på en präst. Han verkade ej distinguerad, men ändock fanns det något öfver honom af en finhet, som folket på gatan häst viker ur vägen för. Han hostade torrt och hvasst och förde därvid handen mot höger sida af bröstet. Det var en smal, blåvit hand — en skrifvarhand med fint, ömtåligt skinn.

— Ni önskar en undersökning, sade Hartman och gick fram till honom och fattade hans handled.

— En undersökning! upprepade patienten. Hvar till skulle den tjäna. Jag vet ju att jag är sjuk, men jag har ännu icke hört hur sjuk jag är.

Hartman lyfte blicken från sitt ur och spände den i patienten. Hans gråblå ögon hade ifrån att förr vara skarpa och stirrande fått en viss grumlig mildhet, som knappast uthärdade den intenta feberstrålände styrkan i den andres.

— Jag har ju lungsot, fortsatte patienten. Det kan ju hvarje människa se och höra. Men det är inte för att höra det än en gång upprepas, som jag kommit hit upp. Jag vill veta hur mycket jag har kvar att lefva med. Han reste sig och hostade ånyo, så

att en hektisk rodnad flög upp på kindknotorna. — Och du måste säga mig det, om du kan. Ja, se inte så förvånad ut! Ännu lefver Max Kullberg och än en gång fick du se honom, som du siade.

— Jag tyckte väl att det var något bekant, försökte Hartman helt lugnt att få fram. Men du är mycket förändrad — du liksom jag.

Han stod besinnande ett ögonblick.

— Vill du ej gå in och vänta hos mig, fortsatte han hastigt. Jag är ensam numera, ser du, tillfogade han något tafatt. Mina patienter äro snart undanstökade. Han såg på klockan. — Tjugu minuter kvar. Gör det få vi språkas vid!

Max skakade på hufvudet.

— Jag har inte tid och inte ro att vara någonstädes. Det är vår i luften, och jag måste drifva omkring och fröjda mig åt den. Tror du, att jag någonsin får se en vår mer?

Hartman vände sig bort och låtsade syssla med några instrument.

— Du behöfver hvila framför allt, svarade han undvikande. Max försökte skratta, men afbröts af ett nytt hostanfall.

— Äfven jag har ett lif, som måste lefvas till hvilket pris som helst, sade han ansträngdt och bittert. Det är nog så med alla lif, de kulminera mot slutet.

— Hvarför kan du ej gå in, Max? Jag upprepar än en gång, att jag är alldeles ensam. Hartman gjorde en rörelse som för att sträcka fram handen, men drog den hastigt tillbaka som han blygts öfver sin hjärtlighet.

— Nej, jag har ju sagt att jag inte har ro nog till att stanna. Man måste kunna dö ensam, då man lefvat ensam. Tror du att jag ser någon mer vår? envisades Max.

— Jag är inte mer än människa. Jag har ingens lif i min hand.

Max skrattade brutalt, som endast den kan skratta som icke längre ser andras lidanden för sitt eget. De räckte hvarandra handen men undveko att se hvarandra i ögonen när de sade farväl. I dörren hörde Max Hartmans "stig in", men det var icke så kyligt som det föregående. Han tryckte ned hatten nästan till ögonbrynen, kastade kappan öfver axlarna och gick sin väg med ett sällsamt leende på de blanka läpparna.

Men bakom pärlgardinen i sin våning stod Hartman och såg efter vännens tunna, höga figur, kring hvilken kappan slog som om den varit upphängd på en stake.

— Besynnerligt! tänkte han. Jag vet intet om honom och hans lif, men jag tror, att han ville något en gång, han som jag. Men hvad vi ville det nådde vi aldrig. Men hvarför ställer också alltid den begynnande människan målet öfver sitt hufvud, ute i rymder, dit inga vägar gå?

RÄTTELSE TILL N:o 28.

I biografien öfver Godsägaren, Kapten *Sigge Flach* uppgifves att denne är Hedersledamot af K. Landtbruksakademien, en felaktig uppgift, som härmed återtages. Däremot är F. den ende som f. n. innehar Akademiens stora skådepänning i guld.

Red.